

Съобщение за медиите:

„Укрепване на устойчивостта към изменението на климата – препоръки за ефективна рамка на политиката на ЕС за адаптация“,

Ескалиращите климатични въздействия изискват спешна и координирана адаптация в целия ЕС

Докато Европа се изправя пред все по-тежки климатични въздействия – включително нарастваща загуба на човешки живот, икономически щети и вреди за екосистемите – Европейският научен консултативен съвет по климатичните промени призовава ЕС спешно да укрепи своята политическа рамка за ефективна и съгласувана адаптация. Адаптацията и смекчаването трябва да напредват заедно. Докато бързото и устойчиво намаляване на емисиите е незаменимо за ограничаване на бъдещото затопляне, засилването на адаптацията е от решаващо значение за подготовката за неизбежното повишаване на температурите и за опазването на стратегическите приоритети на Европа.

Нов доклад на Европейския научен консултативен съвет по климатичните промени, озаглавен „Укрепване на устойчивостта към изменението на климата – препоръки за ефективна рамка на политиката на ЕС за адаптация“, очертава как ЕС може да засили своя подход към климатичната адаптация в условията на ескалиращи и все по-системни климатични рискове.

Средните глобални температури са се повишили до приблизително 1,4 °C над прединдустриалните нива. Поради недостатъчния напредък в глобалните усилия за смекчаване, превишаването на целта от 1,5 °C, заложена в Парижкото споразумение, става все по-вероятно. Европа се затопля приблизително два пъти по-бързо от световната средна стойност, като повишаващите се температури водят до по-чести и по-интензивни климатични опасности — включително горещи вълни, суши, горски пожари, наводнения, покачване на морското равнище и крайбрежна ерозия — с въздействия, усещани във всички региони на Европа.

Проф. Отмар Еденхофер, председател на Консултативния съвет, коментира:

„Екстремните метеорологични и климатични събития вече причиняват сериозни загуби в цяла Европа. Само екстремните горещини са довели до десетки хиляди преждевременни смъртни случаи през последните години, включително приблизително 24 000 през лятото на 2025 г. Икономическите щети по инфраструктурата и физическите активи понастоящем възлизат средно на около 45 милиарда евро годишно. Тези нарастващи въздействия подчертават, че укрепването на адаптацията не е въпрос на избор, а е от

съществено значение за защитата на човешкия живот, поминъка и икономическите основи на Европа.”

Настоящите усилия за адаптация са недостатъчни

С продължаващото затопляне на планетата климатичните опасности ще се засилват, което ще води до по-чести, по-тежки, по-продължителни и широкообхватни въздействия. Това може все повече да отслабва конкурентоспособността на Европа, да натоварва публичните бюджети и да увеличава рисковете за сигурността. Без адекватна адаптация въздействията ще се натрупват, подкопавайки и дестабилизирайки икономическите и социалните основи на Европа. Въпреки това настоящите усилия за адаптация остават недостатъчни както за предотвратяване на избегваемите въздействия, така и за ефективно управление на нарастващите климатични рискове.

Справянето с климатичните рискове изисква съвместни и координирани действия в различните области на политиката и на всички равнища на управление. Действията на местно и национално равнище остават основополагащи за ефективното прилагане на мерките за адаптация. В същото време усилията за адаптация са изправени пред множество пречки, а много климатични рискове са трансгранични, засягайки услуги от критично значение, трансгранични вериги за доставки, както и финансови и екологични системи. По-силна рамка на ЕС може да осигури съгласуваност и дългосрочна насока, да улесни сътрудничеството и солидарността и да даде възможност на държавите членки да управляват по-ефективно своите климатични рискове.

Проф. Лаура Диаз Анадон, заместник-председател на Консултативния съвет, коментира: *„Адаптацията към климатичните промени надхвърля рамките на климатичната политика. Стабилната рамка на ЕС за адаптация е от ключово значение за справяне със системните рискове, които застрашават сигурността на критичните услуги, храните, водата и енергията, за осигуряване на стабилността, необходима за инвестиции в конкурентоспособна и иновативна икономика, както и за защита на здравето на гражданите и екосистемите на ЕС.”*

Подготовка на Европа за неизбежно повишаване на температурата

Научните прогнози показват, че климатичните опасности ще продължат да нарастват по интензитет и честота. Европа трябва да се подготви както за климатичните рискове, пред които е изправена днес, така и за тези, свързани с бъдещи нива на затопляне, които все още не могат да бъдат изключени.

Ранната и стратегическа адаптация е най-ефективният начин за управление на климатичните рискове и може да донесе висока обществена възвръщаемост със социални, икономически и екосистемни ползи. За да подкрепи по-ефективен, справедлив и системен подход на ЕС към адаптацията, **Консултативният съвет предлага пет препоръки** за подпомагане на текущите политически процеси на ЕС. Те призовават ЕС да:

1. Да въведе задължителни и хармонизирани **оценки на климатичните рискове, свързани с климата**, във всички политики на ЕС и държавите членки, основани на общи климатични сценарии и методологични стандарти.
2. Да приеме **общ референтен сценарий за планиране на адаптацията**, като се подготви за климатични рискове, съответстващи на траектория към 2,8–3,3 °C глобално затопляне до 2100 г. Това би означавало по-високи нива в Европа, която понастоящем е с около 1 °C по-топла от световната средна стойност. Това следва да бъде допълнено със систематично използване на по-неблагоприятни сценарии за стрес тестове.
3. Да определи ясна **визия за климатично устойчив ЕС** до 2050 г. и след това, подкрепена от секторни стратегии и измерими цели за адаптация.
4. Да интегрира **справедлива климатична устойчивост по замисъл** във всички политики, програми и инвестиции на ЕС, подкрепени от мониторинг, оценка и учене.
5. Да мобилизира **публични и частни инвестиции за адаптация** и да установи по-съгласуван подход за управление на нарастващите разходи от климатичните въздействия чрез бюджета на ЕС, икономическото управление и механизмите за споделяне на риска.

Смекчаването на изменението на климата и адаптацията трябва да напредват заедно

Съществуват граници на това, което адаптацията може да постигне, а всяко допълнително нарастване на глобалното затопляне увеличава климатичните въздействия и рисковете в цяла Европа. Адаптацията не може да замени смекчаването. Дълбокото и устойчиво намаляване на емисиите, наред с мащабирането на отстраняването на въглерод от атмосферата, остава от съществено значение за стабилизирането и в крайна сметка за понижаването на глобалните температури, както и за предотвратяването на най-тежките и необратими въздействия.

Дори при оптимистични траектории за смекчаване климатичните опасности ще се засилват през следващите десетилетия. Ето защо Европа трябва да действа едновременно и на двата фронта: да намалява емисиите, за да ограничи бъдещите рискове, и паралелно с това да укрепва адаптацията, за да сведе до минимум климатичните въздействия.

Проф. Йете Бредал Якобсен, заместник-председател на Консултативния съвет, коментира: „Стабилното управление на риска означава, че ЕС следва да се подготви за редица възможни бъдещи сценарии, за да гарантира климатично устойчива Европа. В същото време адаптацията не може да предотврати всички загуби, поради което усилията за смекчаване остават от съществено значение за ограничаване на климатичните опасности до управляеми равнища. Укрепването на адаптацията, наред със смекчаването на изменението на климата, е ключово за защитата на гражданите, сигурността и по-широките стратегически цели на ЕС.“

За Европейския научен консултативен съвет по климатичните промени

Европейският научен консултативен съвет по климатичните промени е независим орган, създаден съгласно Европейския закон за климата, който предоставя на ЕС научни знания, експертиза и съвети по въпросите на изменението на климата.

Консултативният съвет оценява политиките и идентифицира действия и възможности за успешно постигане на климатичните цели на ЕС.

[Повече информация за Консултативния съвет можете да намерите тук.](#)

За контакти с медиите: Расмус Сангилд / rasmus.sangild@esabcc.europa.eu